

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Évnegyedre 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörübben postai utalvánnyal küldendők.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyzetű centiméter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr, ezen fölül 60 négyzetű centiméterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyzetű centiméternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beigtatásnál 5%, 11 és többszöri beigtatásnál 10%-nyi díjlemondás. Bélyegilleték minden beigtatásnál 30 kr. számíttatik.

Ismeretlen kézből jött cikkeknek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Deés, Kis-király-utca (Baló-ház)

„Szolnok-Dobokamegye“ hivatalos közlönye
s a megyei gazdasági egylet

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamatiók) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Kéziratok vissza nem adanak. Nyilttéri cikkek garmond sora tán 30 kr fizetendő.

Megjelenik minden vasárnapon.

Szolnok-Dobokamegye egészségügyi állapota 1880-ban.

Az ember legelső, legdrágább kincse: az egészség. Első sorban önmagunk iránt való kötelesség arra észszerűen felügyelni, megelőző intézkedésekkel a testi és szellemi épséget fenyegető veszélyek keletkezését meggátolni, s ezek beállása esetén, azok elhárításáról gondoskodni. Mert egészség nélkül egyéni jólét nem képzelhető. Ebből kiindulva bizonyára nem lesz érdektelen, ha pozitív számokban föltüntetjük, minő volt az elmúlt évben megyénk egészségügyi képe. A szakavatottsággal és gondosan egybegyűjtött hiteles statisztikai adatokat megyénk igen tisztelt tisztí főorvosa, dr. Gajzágó László urnak köszönhetjük.

Megyénk területén az elmúlt esztendőben 5370 egyén halt el és a halálozás okai a következőleg oszlottak meg: kanyaró 8, véletlen esemény miatt 9, erőszakos halál 11, pokolvar 15, vörheny 16, guttaütés 25, görcsök 29, himlő 49, elmebaj 53, gyermekági láz 83, gyermek aszály 99, hagymáz 121, aszkór 140, torokgyík 175, bélhurut 201, vízkór 216, vérhas 269, hőkhurut 302, roncsoló toroklob: 370, tüdőlob 539, tüdőgümőkór 555, aggkor 671, vele született gyöngeség 679 és határozatlan okból 735. Tehát a kapott betegségeket tekintve legtöbb áldozatot szedett a tüdőgümőkór és legkevesebbet a kanyaró. A halálozás fent kiirt vég összegét arányba téve a megye lakóainak a csak imént megéjtett népszámlálás alapján 193,236-ra menő

számával, (ha számításom nem téves) akkor azt találjuk, hogy 2.74 százalékkal adóztunk a fekete angyalnak. A meghalt egyén között volt 2780 fi és 2590 nő, vagyis a megyei lakosságunkhoz viszonyított arányt százalékokban kifejezve előbbi: (találtatván 97268 férfi) 2.86 és utóbbi: (találtatván 96968 nő) 2.68.

Nézzük, miként oszlanak meg a halálozási esetek egyes hitfelekezetek között: görög egyesült 3230, helvét 799, görög nem egyesült 722, római katolikus 354, zsidó 201, ágostai 60, unitárius 2 s végre a fennebbi vallásfelekezetekhez nem tartozó 2.

Kor tekintetében közöljük egész terjedelmében a főorvos urtól nyert következő kimutatást: 0—1 hónap 457, 1—2 hónap 146, 2—3 hónap 116, 3—6 hónap 166, 6—12 hónap 225. — 1 évtől 5 évesig 914, 5 évtől 7 évesig 255, 7 évtől 10 évesig 190, 10 évtől 15 évesig 219, 15 évtől 20 évesig 174, 20 évtől 25 évesig 175, 25 évtől 30 évesig 211, 30 évtől 35 évesig 195, 35 évtől 40 évesig 231, 40 évtől 45 évesig 263, 45 évtől 50 évesig 284, 50 évtől 60 évesig 492, 60-on felül 641, 100-an felül 16.

Ebből kitünőleg a halálozás legnagyobb az 1—5 év közben, mit a magunk részéről orvosi szakértelem nélkül hajlandók volnánk, részint a szegénységben gyökerező ápolás hiánynak, részint annak tulajdonítani, hogy népünk alsó rétegében nagy a tudatlanság és műveletlenség s ez okból gyakran az orvosi gyógykezelésnek igénybe vétele, mely által számos élet volna megmenthető, — elmulasztatik. Mert önáltatás volna azt mondani, hogy a még nem rég

is infloribus volt kuruzslás, és a csalhatatlan „házi szerek“ használata ki ment a divatból. És távol van még tőlünk azon általános meggyőződés, miszerint az orvos egészségünk fentartása körül elmellőzhetlen tényező. Sőt azon körülmény, hogy az orvosi tudomány, még nem emelkedett a tökély legmagasabb fokára s e miatt van még oly betegség, melynek keletkezési okai, vagy felismerésre vezető jelei, vagy megszüntetését eredményező gyógyirja még kikutatható nem volt, a művelt körökben is otthonossá teszi a szakértői gyógyítók felől alakult kisebbítő véleményt. Ez indokolja aztán azon tényt, hogy megyénkben összesen csak 30 orvos van s ezek között is csak 9 orvostudor. Ha ezek számát egybevetjük megyénknek fent idézett népességével, úgy azon szomorú tapasztalat lép szemünk elé, miszerint átlag véve 6441 és 1/5-öd lélekre esik egy orvos. És még is ez csak eltűrhető volna, mert hiszen a közegészség rendezéséről szóló törvényezikk (1876. XIV. 142. §.) csak minden 6000 lakóssal bíró községet kötelez orvos tartására, sőt megengedi, hogy kis községek tekintetében egy községi körbe csoportosíttassanak. Nálunk 22 ilyen kör létesült, s ezek között csak kétőben van körorvos. Ha tehát a megyei orvosok fenti számából 28-at és a megyei lakosság fenti számából a 3 r. t. város összesen 14,333 lélekszámát levonjuk, marad az egészségügyi körökre 178,903 lélek és e szerint a két körorvosból esik átlag 89,451 és 1/2 emberre egy orvos.

Kinek ne jutna eszébe, hogy e felette

A „SZOLNOK-DOBOKA“ tárczája.

Az életmód Amerikában.

III.

Felmondani a cseléd, bármikor felmondhat és rögtön eltávozhat. Általában minden lehető rövid időtartamokra van beosztva, hogy így a szabad mozgás ne akadályoztassék; hetenként adatnak a fizetések, béreltetnek a lakások.

Igaz azonban, hogy a cseléd is rögtön elköldhető és így kenyérkereset nélkül marad; magukban az üzletekben is, hol hetenként fizetnek — nem egyszer történik meg, hogy valaki hétfőn munkába lép és a reakövetkező szombaton a „casir“ e szavakkal adja át fizetését: nincs szükségünk önre hétfőn. A mily könnyen felfogadják itt az embert bizonyítványok stb. nélkül, ép oly könnyen el is küldik.

A cseléd mizeriának (legalább ennek nevezhető európai szempontból és a gazdák részéről) első sorban az a következménye; hogy a bevándorlott cselédek nagyban kerestetnek és igen jól fizettetnek, havonként 12—20 doll. a bér, mert ezek dolgoznak, cipőt, ruhát tisztítanak és mindenre szoríthatók, miglen a nyelvet megtanulván elmakacsosodnak és olyanokká vagy tán még

rosszabbakká lesznek, mint amerikai kollegáik. — Ez az oka annak, miért dolgozik az amerikai urnő oly sokat és miért nem tudja a bevándorlott háziasszony legalább itt léte első hetében az amerikai életet megkedvelni. — Nem hagyhatom még említetlenül azon körülményt — mely minden háztartásban oly fontos szerepet játszik, — a fehér ruha mosást. Nálunk minden 4 vagy 6 héten van az u. n. nagy mosás, itt minden áldott hétfőn mosnak, mert Amerikában minden második nap vagy, ha lehet minden nap váltanak fehérret, és a munkás is kétszer hetenként huz tiszta inget. Hogy mit tesz az, egy háztartásban és egy háziasszonyra nézve — mosni — azt hölgyeink nagyon jól tudják. A 4. hetenkénti mosás is már egészen felforgatja a házrendet (erről meg a férfiek tudnának egyet mást elmondani) hát még a hetenkénti! S ennek daczára a rend nincs egy perczre sem zavarva.

De térjünk vissza az étkezéshez. A munka be lévén fejezve a lady olvas vagy zongorázik, és ha nincs szakácsnője, a konyhában sűrűg forog, míg elérkezik a 12 vagy 1 óra, mely a második étkezés — mit nálunk mondanak ebédnek — ideje. Azonban csak az asszony, vagy iskolában és üzletben nem lévő gyermekei vesznek részt. Kenyér, sajt, vaj, hideg sült, sör vagy kevés bor, ezek alkatrészei. A házigazda, ki egész napon üzletben van, 12 órakor hideg sültet eszik, mely hideg sültet reggel viszi magával, mások kik könnyebben adhatnak ki pénzt, két vajaskenyér

szelet közt levő sonkadarabot — esznek, vagy vendéglőbe mennek, hol 25 centért igen tisztességes ételt kapnak és gyomruk követelményeit teljesen kielégíthetik. Azon körülmény, hogy a gazda csak estve jön haza és így csak akkor étkezik családja körében — oka annak, miért eszik az amerikai oly sokat és oly jól reggeli alkalmával. Mig nálunk a reggeli mellékes dolog, vagy legalább igen alárendelt rangban van és csak mintegy gyomorerősítő, gyomorelőkészítő a többihez — addig Amerikában ez nagy szerepet játszik és főétkezési idő, melyhez nem ritkán vendégek is hívatnak. Ebéd után a lady ismét munkája után néz kivéve a szerdai és szombati napot, mely ladiesday-nek — hölgyek napjának — nevezetik, és mikor kísértálnak és gyönyörű tolettekkel ellepik a pompás sétányokat. Más napokon társaságot fogad, és ekkor szeretetreméltósága modorának finomsága és az által, hogy vendégei mindegyikét egyaránt kitünteti, mindegyikhez van egy pár szava, a francziák híres társasági rutinján túlesz. Hogy senki a házat el nem hagyhatja, a nélkül, hogy „ice-cream“-t szódavizet, cace-t (sütemény), vagy gyümölcsöt nem vett volna magához, az oly természetes, hogy említeni is felesleges; ha pedig bucsuzik — a háziasszony sohasem felejtí el vendégének a lehető legnagyobb szeretetreméltósággal és a lehető legnyájasabb szavakban e szavakat mondani: El leszek ragadtatva önt mihamarább ismét láthatni. Elérkezvén

sajnos körülmény sincs kétségkívül befolyás nélkül arra, hogy az ideai népszámlálás az 1870-ikihez képest összesen 17,523 lélekszám apadást tüntet fel, kivált ha még tekintet vetünk azon kínálkozó tételekre is, hogy a több orvosnak örvendező Deés és Szamosújvár rendezett tanácsú városok, nem hogy apadást, de még együtt véve 555 lélek szaporodás különbözetet mutat fel 1870-nel szemben.

Nincs szándékunk az okoskodás ostorát sem jobbra, sem balra suhogtatni. Célunk egyszerűen a tény constataciója és szem elé helyezése volt, de tudjuk, hogy képünk nem teljes, mert egybevételünk nem kimerítő, mert annak kiegészítésére okvetlenül igényelt, a születésekre vonatkozó adataink is hiányzanak, mindazon által azt hisszük, hogy mégis némi szolgálatot teljesítettünk a gondolkozni szeretőknek.

Végül legyen szabad még azt is megemlítenünk, hogy Szolnok-Dobokamegyében jelenleg 11 gyógyszertár van, és hogy az egészségügyi személyzet körül fennálló szükségleteinket könnyen kielégíthetjük, ha az e téren való szükség, mint ilyen általánosan, vagy legalább az értelmiség által felismertetnék és ha a tehetősebbek annak fedezésére vállalkoznának.

Havas Gyula.

Deés városa képviselőtestületének gyűléséről.

F. hó 28-án tartott képviselő testületi gyűlésben a következő tárgyak lettek elintézve:

1.) A városi számvevő és felülvizsgáló bizottság által ellátott 1878. és 1879. évi gazdasági számadások felsőbb ellátás végett Szolnok-Dobokamegye bizottságához felterjesztetni határozatlik.

2.) A vasúthoz vezető kórházutca. kiszélesítése tárgyában a képviselő testület egy megelőző ülésből bizottságot küldött ki a végett, hogy a néhai özv. Ferenczi Károlyné-féle házastelekből kisajátítandó 318 □ méter terület iránt a telek jelenlegi tulajdonosaival a békés kiegyenlítést kísérsse meg; miután azonban a bizottság által beterjesztett jegyzőkönyv szerint a kisajátítandó terület tulajdonosai a bizottság által felajánlott 1000 frt árt nem fogadták el s azért 2000 frtot kértek: a képviselő testület a kívánt árt felette soknak tartván, a bizottság által felajánlott 1000 frt vételárt tudásul vette s a tanácsot utasította a tervrajzot és összeírásai munkálatot a nagyméltóságú

az 5 vagy 6 óra, a ház egyszerre más szint vesz fel.

Ha előbb a magány csendessége uralkodott, vagy a vendégek csevegése hallatszott — most egyszerre sürgés-forgás, mozgás támad. Látszik, hogy készülnek valamire, várnak valakit. Mint egy hajó, mely készül az elindulásra fűti kazánjait és a kapitányt várja. Az asztal meg lesz terítve, a konyhában füstölög s gőzölög és sustorog minden. Megrendül a csemetyű. Jön a háziur, jönnek a napközben munkában volt gyermekek. Most kezdődik azon kedves fesztelen és klasszikusnak mondható családi élet, mely az amerikai jellemnek oly gyönyörű, oly megható oldala. Az én házam az én váram. Ide vonul napi fáradoim után, itt pihenni ki lankasztó napi munkáját, itt derül fel gondoktól elborult homlok, és neje és gyermekei körében találja boldogságát, találja paradicsomát.

Amerikában nem ismerik a kávéházi életet. Nincsenek itt oly módon berendezett kávéházak mint nálunk, itt minden társas élet — az otthonban koncentráldik és legteljebb télen járnak színházba, de családostól — vagy biliard terembe és klubba. — Az amerikaiak azt szokták mondani, hogy kávéházba csak lumpok és zöldek mennek. Előbbiek alatt érti a henyéket a járdataposokat, utóbbiak alatt a bevándoroltakat.

(Folyt. köv.)

m. kir. közm. és közl. minisztériumhoz, a ki ezen kisajátítást már helyben hagyta, felterjeszteni, melynek alapján a kívánt tér kisajátítása a törvény útján lesz eszközöndő.

3.) A vasuti részvények fedezhetése céljából a f. évben vágatott ölfák elárúsítása érdekében intézkedés történt.

4.) A megyei közigazgatási bizottságtól vett rendelet szerint a város területén lévő hidakhoz 1836 f. méter tölgyfa szükséglet tüntettetett ki; a képviselő testület ezen famennyiséget akorra határozta kiadandónak, a mikor az építészeti hivatal kitünteti, hogy mely hidakhoz, milyen és mennyi fa szükségeltetik.

Ezután még több közérdekű ügyek és magánfelek kérései elintéztetvén, a gyűlés eloszlott.

A nőegylet bálja.

(Hamvazó szerdán.)

Bevégezte pályafutását, lejártak a farsangi „évadnak“ lármás napjai. Oda, elrepült a magán és társas vigalmak ez élénk szaka. Eltűnt. Kitudja zajos folyama alatt hány ifju kebelnek zavarta meg boldog esendjét, egy rokon lélek ragyogó szem tüzsugara, még eddig nem ismert, s nem is földi érzelmeket költve fel! Hány szép remény, melyet a földbögő kebel oly „édes epedve“ ápolat hiúsult meg. És a mamáknak hány szép tervük lett semmivé, hány biztató kinézésre borítá a rideg hamvazó az enyészett a családás fátyolát.

De bocsánat nyájas olvasó, ha „bus kedélybe mártott tollunk“ gondolatunkat, már épen a bőjt komoly való rózsátlan terére irányozta, akkor, midőn a meghalt farsang legkedélyesebb táncmulatságáról, a deési jótékony nőegylet báljáról vagyunk tudósítást adandók. Igen, a nőegylet bálja mindenkor sikerülni szokott, „a damen capric-es ok“, nemcsak a czukrázat asztalán kecségetnek, hanem érvényesíti magát bálrendezésük terén is. A bálrendezéskor mekkora diplomatiái fogás, a kifáradt mamákat, a tisztos matrónákat a puha vánkások nyugtató karjai helyett a tánc terem fényes padlázatára varázsolni és látni, tipogni, topogni, kedves gyermekeik, a szeretett unokák körében. Oh mily szép, mily kedélyes vala a máj táncvizigalom introductiója: a gyermek bál. Már az est alkonya egybehozta ez ártatlan, e földi kis angyalok seregét! Oh, mért nem lehetünk, mért nem maradhatunk örökre gyermekek: kedélyben, s nyugott öntudatban! És mért kell oly hirtelen eltűnni annak, a mi anyyira kedves, igazán éltetőleg mulattató! Miért vagyunk tul az időponton, melyben a kifáradt kisedek után a nagyok foglalnak helyet. Tért kérünk az „uj gárda, teljes hévvel lejt, a zene hullámaint kísérve... A kicsinyek elmentek kövessük őket, s kívánjunk a korosoknak víg mulatságot, mely a hajnali órákig tartva, ha a résztvevőknek kedélyessége feledhetlené teszi, a nőegylet pénztárának is a szép s tán nem is remélt dus bevételével emlékezetes marad. Mi pedig mindnyájan e komoly napon hamvat hintve emlékezzünk: por vagyunk, s porrá kell lennünk. Memento mori!

Carthausi.

Az orsz. női iparkiallítás ügye.

Az országos női iparkiallítás érdekében mindinkább élénkebbül a megindult mozgalom. Jöttek már bejelentések Deésről, Szamosújvárról, Bethlenből, Apanagyfaluból. Gr. Zichy Jenő a bpesti végrehajtó bizottság elnöke, a Deés vidéki bizottság elnökéhez dr. Gajzágó Lászlóné urnőhöz intézett igen meleg hangu sorraiban vesz tudomást az itteni bizottság működéséről s azon reményének ad kifejezést, hogy a kiállítás elhalasztása (a tárlat megnyitása május 1-je helyett aug 14-én lesz, a bejelentések július hó 1-ig tétethetnek meg és a tárgyak jul 1-től 16-ig küldendők be.) kétszerezni fogja munkára a buzgalmat, hogy a kiállítás igazán hűtükre legyen a magyar nők szorgalmának, ügyességének. Jövő héten a bejelentési iverk szét fognak küldetni.

Nyilvános számadás.

Somkerék 1881. 1/3.

A szolnok-dobokamegyei tantestület bethleni fiók köre, saját pénztára javára rendezett táncvigalmát Bethlenben a vendéglő nagytermében február hó 19-én tartotta meg. Az összes bevétel 107 frt 50 kr volt, melyből 59 frt 60 kiadás, tisztajövedelem pedig 47 frt 90 kr. A közérdekű céltól vezéreltetve, felülfizetéseket tettek: gr. Bethlen András 5 frt, Kincses Bogdán 2 frt, Kincses Kristóf 1 frt, Nuricsán Ferencz 1 frt, Sohár Márcezel 1 frt, Frank Dani 1 frt, Fogolyán János 1 frt, Csiki János 1 frt, Merzók János 1 frt, Fogarasi Miklós 1 frt, Kiss Károly 50 kr, Péter Antal 1 frt, gróf Bethlen Károly 1 frt, gr. Bethlen Béla 1 frt, Beteg Kelemenné 5 nagysága 1 frt, báró Bánffy Dezsóné 5 nagysága 1 frt, Floth F. Adólf 1 frt, gr. Bethlen Pál 1 frt, Simon Lázár 1 frt, összesen 23 frt 50 kr, miért is fent nevezett kegyes adakozók fogadják az egylet nevében leghálásabb köszönetemet.

Rácz Miklós,

Vádoltak padján.

(Vége.)

Deés, jan. 17.

Az ügy érdemére több elő nem adatván az ülésterem kiürítése után hozatott a bíróság által a következő s elnök által kihirdetett ítélet:

Biusán Mária férjezett Triff Nuozné az elene a b. t. k. 278. §-a szerént minősült gyilkossági bűntény vádjá alól tény álladék hiányában a b. p. rt 288. §-a alapján felmentetik s ártatlannak nyilvánítatik.

Mert:

a tény miért vádoltatott bebizonyítva nincsen. A tény az lenne, hogy vádoltatott gyermekét a Lápos vízbe vetette, mely néhány héttel később egy bokorba fenn akadva megtaláltatott, melyet atyja sajátjának vallott. Rád János vallomása szerént pedig fél arca, mely a vízből kúnt volt, az enyészetnek legutolsó fokán állott, innen elvitette s koporsóba leszegezve 3 láb mélységű sirba temettetett, hol másnap a koporsó a sir szélén üresen — s nem messze attól egy darab koponya csont — találtatott.

A gyermek azonossága csak apja által ismerttetvén be, ez által, hogy a felfedezett s megtalált gyermek vádoltatotté lett volna, bizonyítva nincsen, ugy az sincsen a szakértők által megállapítva, hogy a felfogott hulla rothadás foka megfelelő azon időnek, melyben a vízbe dobás állittatik? avagy tanu Rád János vallomásából kiindulva a fején szenvedett sértés okozta-e halálát? s halva dobatott-e a vízbe vagy elevenen? Mindezen körülmények, hogy a valóságnak megfelelőnek-e, csak a szakértők lelete és véleménye által lehetett volna beigazolható, hiányozván a szemle szakértői vélemény, az azonosságra az ahoz értők vallomása, oly tárgyon elkövetett erőszak, mely rejtélyes uton eltűnt idő előtt, a büntető törv. könyvben elősorolt büntettek egyike alá sem minősíthető, annyival is inkább, mivel tárgy hiányában az alanyi bizonyíték nyomozásra csak a tény állás constataciója lehetett volna az iránytű, mi vádoltatott elítélhetésére az utat és alapot előmutathatta volna.

Az egész vizsgálat s mai végtárgyalás rendén előadottak nem zárják ki a kétséget, hogy a gyermek még jelenleg is él, s az valakinek birtokában sajátként szerepel, s 5 heteken keresztül hallgatásban tartatott a szülék által; — ha vádoltatott férjét mint érdekeltet tekintetbe nem vesszük, Rád János vallomása nem ad teljes bizonyítékot arra, hogy a vízből valóságos gyermek hulla fogatott ki, s ha igen fiu vagy leány gyermek volt-e az, s a valóságnak megfelelőleg koporsóba tétetett és leszegeztetett-e, mivel a szakértők megmondhatták volna azt, hogy a tanu feltevése mennyiben lehetett igaz arra nézve, hogy a kutyák a koporsóból széthordhatták volna — a szakértők megmondhatták volna azt is hogy a talált koponya gyermek koponya-e vagy nem, s megfelelő-e a vízből kivett gyermek koponyájának?

Mi vádoltatott illeti, kinek kezéből a kér-

déses gyermek eltévedt, az összes tanuk vallomása, és a végtárgyalás rendén kihallgatott szakértő orvosok véleménye szerint nem rendelkezik a közönséges emberi fogalomnak megfelelő szabad akarattal, kinek vallomása alaposan támaszkodni lehetne, már pedig a gyermek hová létezől utba igazító felvilágosítást egyedül csak ő adhatott volna, és ha constatálva lett volna is a gyermek gyilkosság esete, a b. t. k. 76 §-a szerint az alanyi beszámíthatásnak hely lett volna adandó; ennél fogva vádlottó a b. p. r. t. 288. §-a szerint tény átladék hiányában ártatlannak volt nyilvánítandó.

Vádlottó az ítéletet köszönettel vette: kir. ügyész bele nyugodott, és írásban közlését kérte. Vádlottó azonnal szabadon bocsátott.

Közlő: **Hosszu L. Béla,**
kir. törvényszéki jegyző.

VEGYESEK.

— Azon t. olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel hátrálékosak, tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátrálékaikat mielőbb kiegyenlíteni.

— Ugy halljuk, hogy a m. kir. belügyminiszter intézkedett a tekintetben, miszerint a Felső uralkodóház tagjainak magánosok által szánt, ugy irodalmi és művészeti, valamint egyéb ajándékoknak közvetlen felterjesztése ezután ne történjék, minek folytán minden egyes ily tárgy felterjeszthetőségére előlegesen az illetékes hatóság utján engedély lesz kinyerendő.

— Megyénk bizottságának folyó hó 4-én tartott rendkívüli közgyűlése nagyon élénken s olykor heves viták s támadások közt folyt le. Hosszas vitát idézte föl a központi közgyűlési állomásnak kinevezése utján végleges betöltése, mely végezetre is helyesítő tudomásul vétetett. Még hosszabb s nagyobb mérvű vita kerekedett, gr. Bethlen Andrásnak még a múlt gyűlés folyamából ismeretes indítványára, melynek az állandó választmány javaslata értelmében névszerű szavazás utján nagy többséggel történt elvetése után a gyűlés végét érte a főispán élénk és zajos élettel. A gyűlés igen érdekes részleteit jövő számunk hozza.

— Szamosvölgyi vasut. Ezen vasut második Szamosi nagyhidja is már teljesen bevégeztetett, a 3-ik munkába vétetett, s így az összes hidak és átvezetők ápril hó 15-ig biztosan elkészülve lesznek. Minden előkészület megtéve arra, hogy a magos építmények a jó idő beálltával azonnal erélyesen folytathatók legyenek, a kevés elmaradt földmunka sürgősen a legnagyobb erélyvel eszközöltetik, sőt ennek teljesítésére még Szegedről is hozattattak munkások. Az egész vonal 1/3 részén a sínek már fektetve lettek. A csatlakozás és a Kolozsvár bejárás tárgyát képező szerződés f. hó 9-én tartandó igazgatósági ülésben tárgyalatik és fogadtatik el, s ugyan ekkor intézkedés tétetik a forgalmi hivatalnokok kinevezése iránt.

— A vörös kereszt-egylet megyei választmánya f. hó 9-én d. u. 4 órakor a megyeháza tanácskozási termében br. Bánffy Dezsőné ő méltósága elnökle alatt tisztújító gyűlést tartandja, melyre felhívjuk az ujonnan megválasztott választmányi tagok (lapunk legközelebbi számában közöltük ezek névsorát) érdeklődő figyelmét.

— A közelebbi napokban a megye és városunk értelmisége, a közigazgatási és királyi hivatalnokok megyénk főispánja asztalának való felváltva vendégei, melyet fűszereze a megye főnöke közszeretben és tiszteletben álló neje br. Kemény Mária ő nagyságának, mint házi asszonynak ismert szívélyes modora és házi fogadása.

— Színészet Deésaknán. Kovács Jenő 7 tagból álló társulatával Csáki-Gorbórol Deésaknára rándult át, hol a legmelegebb fogadtatásban részesült és családiasan láttatik el az ottani intelligencia s különösen a hazafias szellemű, vendégszerető m. kir. sóbányanagy és bányatiszti kar által. Mult csütörtökön „Két kandidátust,“ tegnap „Osizmadia mint kísértet“-et adták elő. Mára „Peleskei Nótárius“ van kitűzve. Előadásai 15—20 frt tiszta jövedelmet adnak. Nagy jövedelem ily kis helységben, mely elég kedvezően jellemzi

Deésakna közönségének a magyar színészet iránti fogékonyágát.

— A szamosujvári „Korcsolyázó-egylet“ saját pénztára javára zártkörű társas táncestetlyt rendezett, mely daczára a kis számmal begyűlt közönségnek, a kedélyesség és vigság tekintetéből egyike volt az e farsangi idény legsikerültebb vigalmainak. A tiszta jövedelem az egylet pénztára javára, hozzáértve a felülfizetéseket is 9 frt 70 kr. volt.

— Ugyancsak Szamosujvárt e város derék iparosai febr. 20-án részben a szt.-Ferencz rendű egyház javára, részben az ev. ref. egyházhoz szükséges harang-alap javára, zártkörű táncvígalmat rendeztek. A vigalom minden tekintetben kiválóan sikerült, s a nagyszámu közönség derült jó kedvben vigadott reggeli 6 óráig. — Tor-dáról Szabó Antal szinigazgató és társulata pár hétre készül e várost meglátogatni.

— A szatmár-nagybányai vasutat illetőleg a pénzügyi miniszterium, valamint a közlekedési miniszterium posta-osztálya véglegesen megállapították az építési engedély feletti tárgyalás alkalmával kilátásba helyezett építési hozzájárulást. Elengedhetlen feltételül követelik azonban, hogy a részvények után az 1880-ik évi XXXI. tör.-cz. által követelt 30 %-ot befizessék, illetőleg biztosítsák.

— A maros-ludas-besztercei helyi érdekű vasut czége a kereskedelmi czégjegyzékbe bejegyeztetett.

— A képviselőház a Horvátországgal legújabbán kötött kiegyezést tárgyalta, melyszerint jövőre Horvátországnak negyven képviselője legyen a magyar országgyűlésen. — A képviselőház a névmagyarosítás illetékét öt frtról 50 krajczárra szállítván le, most már tömegesebb névmagyarosítás várható. — Csikmegeye érdemes főispánja s a székelyföld egyik legnépszerűbb kitűnősége: Mikó Mihály hagymáz következtében meghalt, mintegy hatvan éves lehetett. — Udvari körökben most ismét azt beszélnek, hogy a trónörökös esküvéje október hava előtt nem várható. — A Reunionszigeteken január 21-én borzasztó orkán dühöngött, mely több várost romokba döntött; nemcsak magánházak, hanem templomok, gyárak s más nagy középületek is összeomlottak. — Bukarestben az udvarnál és kormánykörökben ismét napirenden van Románia királyságra való emelésének kérdése. — A londoni lordmayer befejezte a zágrábiak javára rendezett gyűjtést; összesen 2079 font sterling gyűlt be. — Eulenburg miniszter kijelenté a német császárnak, hogy ragaszkodnia kell lemondásához, mivel Bismarckal való együtt működésétől nem várhat jó sikert.

— Berlinben már megkezdődtek a porosz trónörökös fiának menyegzői ünnepélyei. Késő este érkeztek meg az angol és svéd trónörökösök s az edinburgi herceg, kiket ünnepiesen fogadtak. — Hugó Viktor párisi ünnepi nemzeti óváció volt. — Pancsován tanárok és tisztviselők magyar dalegyletet szerveztek. — Szilágymegye száz forint díjat tűzött ki a megye földrajzáról szóló népiskola könyvre. — Kolozsvárt a vagyonbukott „Viktoria“ biztosító társulat főhivatalnokai: Szász-Gyula, Fries Albert és Boér Sándor ellen a törvényszék, hamis bukás miatt, bünvizsgálatot rendelt el, mi ellen a vádlottak fölebbezték. — Az „Egyetértés“ azt a hirt hallá, hogy a kormány javaslatot készít az országgyűlés idejének öt évre való terjesztéséről. — A vörös-kereszt egylet szervezése ügyében tanácskozás volt, Schlauch püspök elnökle alatt, a gróf Károlyi Gyula palotájában. — „A zsidó kérdés Magyarországon“ című röpirat jelent meg Aignernél; szerzője, Farkas Ödön, tárgyiasan szól a zsidók előnyeiről és hibáiról s ez utóbbiak elenyésztesítő módjairól; ára 60 kr. — Az akadémia összes ülésében Deák Farkas emlékbeszédet tartott az elhunyt Teleki Domokos grófról, Erdély egyik vezérférfjáról, előadva életrajzi adatait s üdvös működését a politikai, irodalmi és társadalmi téren. Az akadémia ez évben érvén meg fennállásának felszabadat, az igazgató-tanács az első felszabad működéséről s tudományosságunk fejlődéséről emlékmunkát fog kiadni. — Törökország nagyban készül a működhető haderőt száztizezer emberre emelni, kiknek vezére Dervis pasa lenne. — Az angol csapatot ugy megverték a boérok, hogy száz emberből csak hét tért vissza a táborba a kudarcot vallott és elesett Colley ezredes utódjának Wood tábornokot nevezték ki. — Bosnia és Hercegovinai lakosainak ő felsége egészen elengedte az 1880-ban adott segély-előleget.

HIVATALOS RÉSZ.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

30786. sz.

A közigazgatási bizottságnak Deésen.

Az erdők felügyeletével megbízott erdőtisztek és erdőőrök által leteendő hatósági esküről az erdőtörvény 39. §. értelmében rovatos bizonyítvány állítandó ki, melyben világosan kiteendő, hogy az eskütételre bocsátott erdőtiszt az erdőtörvény 36. §. nak a.) b.) és pontja alatt, az erdőőr pedig ezen törvény 37. §-nak a.) b.) és c.) pontja alatt felsorolt azon kellékek közül, melyektől az erdőtörvény 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben valamely egyénnek erdőtiszt, illetőleg erdőőri minőségben való alkalmaztatása feltételezve van, melynek felel meg. Ezen kellékek az idézett szakaszok szerint a következők: 1.) erdőtisztekre nézve, hogy az alkalmazandó, illetőleg tetteles alkalmazásban megtartandó egyén, a.) feddhetlen életű legyen, b.) valamely erdőakadémia teljes bevégeztéséről és az erdészeti államvizsga belföldön történt letételéről hiteles bizonyítvánnyal bírjon, vagy ha ily bizonyítványokkal nem rendelkeznék, hitelesen igazolni tudja, hogy jelen állásában elfoglalt erdészeti szolgálatát a mostani birtokosnál még az 1880 ik év július 1-je, vagyis az erdő törvény életbe lépté előtt megkezdte. 2-or erdőőrökre nézve, hogy az alkalmazandó erdő-őr a.) feddhetlen életű és b.) életének 24-ik évét meghaladott egyén legyen, továbbá, hogy c.) az erdőőri szakvizsga letételét hiteles bizonyítvánnyal igazolja. Ezen minősítés, mint előbb említve volt, csak a 17. §-ban megnevezett birtokosok erdőtisztjeire és erdőőreire kötelező, sőt a 2. c.) alatt említett szakvizsga letétele ezektől is csak az erdőtörvény kihirdetése után következő első 10 év beteltele után követeendő meg, míg a magán birtokosok tisztjei és őreire nézve elégséges, ha az 1. a.) alatt, illetőleg a 2. a.) és b.) alatt kitüntetett kellékekkel bírnak. Mind a mellett, miután a törvény 39. §. ugy rendel, a felsorolt kellékek számára minden eskübizonyítványban külön rovat nyitandó, vagy is a magán birtokosok erdőtisztjei és erdőőrei számára is ugyan azon bizonyítvány készitendő, mint a 17. §-ban felsorolt birtokosok erdőtisztjei és erdőőrei számára. Ennél fogva ugy az erdőtisztek, mint az erdőőrök részére csak egy-egy féle nyomtatvány készitett el s küldetik meg most az első szükségletre 15. illetve 30 példányban ide csatolva a bizottságnak, nevezetesen az „A.) minta“ jelzésű, mely erdőtisztek számára készült és a közigazgatási bizottság által töltendő ki, és a „B.) minta“ jelzésű, mely erdőőröknek megvételben a szolgabírák, rendezett tanácsu városokban a mezei rendőrkapitányok és a fővárosban a főkapitány által szolgáltatandó ki. Ha az ez uttal megküldött nyomtatvány mennyiség esetleg nem volna elégséges, tegyen a bizottság jelentést és egyuttal jelölje meg azon mennyiséget is, mely előre láthatólag szükséges lesz. Arra nézve, hogy az eskütételre jelentkezők közül, kik tekintessenek tiszt rangban állóknak azaz erdőtiszteknek, és kik altiszti rangban levőknek, azaz erdőőröknek, a következők szolgáljanak utmutatásul: Erdőtisztnak tekintet nélkül arra, hogy minő természetű erdőbirtokban alkalmaztatik, általában véve csak olyan tényleges erdészeti szolgálatban álló egyén tekinthető, a ki a mellett, hogy a birtokos vagy felettes hivatal által tiszt rangban állónak jelentetik be, egyuttal azt is igazolni képes, hogy az erdőgazdaság szellemi munkálkodást és szakértelmet feltételező valamelyik kezelési vagy üzemi ágának vezetésével vagy önálló intézésével van megbízva. — Az erdőtörvény 17. §-ban megnevezett birtokosok erdőtisztjeinek azonban ezen általános követelményen kívül még külön igazolni kell vagy azt, hogy jelenlegi szolgálataikat ez idő szerinti minőségükben még az erdő törvény életbe lépté előtt kezdték meg, vagy pedig azt, hogy az erdőtörvény 36. §-ban megsabott minősítéssel teljes mértékben bírnak, azaz valamely erdőakadémiát teljesen elvégeztek és erdészeti államvizsgát is tettek. Ezen utóbbi követelményre nézve azonban kivétel teendő azon erdőgyakornokoknál, kik az erdőakadémia teljes bevégeztését igazoló bizonyítvány előmutatása mellett kimutatni képesek, hogy az államvizsgát eddig csupán azért nem tették le, mert arra engedélyt az erdészeti államvizsgákra vonatkozólag fennálló szabályok értelmében kellő számú gyakorlati évek hiányában, még nem nyerhettek, vagy hogy ezen vizsga letételében betegség, avagy el nem odázható szolgálati köteleességek teljesítése miatt akadályozva voltak. Minden más eskü letételre jelentkező egyén, ki az itt felsorolt kellékek közül s szükségeseket igazolni nem tudja, viseljen szolgálatában bármint tiszt nevet, erdőőrnek tekintendő, s mint ilyen eskü tétel végett

az illetékes szolgabíró, (mezei rendőrkapitányhoz, főkapitányhoz) utasítandó.

(Folyt. köv.)

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

15,462. sz. 1881.

Mindenik szolgabírónak és a három város tanácsának!

Hivatkozva a toloncozási ügy szabályozása tárgyában mult évi november hó 16-án 13,879. sz. a kiadott körrendeletre tudatni kívánom a czímmel, hogy addig is, míg a toloncozási ügy országosan rendeztetnék, toloncz állomásokul további intézkedésig, a városok és a körjegyzőségek székhelyeit jelölöm ki.

Azért fölkérem a czímet, miszerint ezen in-

tézkedéséről az alantas hatóságokat a toloncozási ügy szabatos kezelése és az évnegyedes számítások a maga idejében leendő elkészítése végett azonnal értesíteni s illetve utasítani sziveskedjék. Deesen, 1881. február 22-én.

Szarvadi Pál,
kir. tanácsos-alispán.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

1648. sz. 1881.

Mindenik szolgabírónak!

A törvényhatóság járásainak némely községeiből a lónyilvántartási jegyzékeket betekintvén arról győződtem meg, hogy ezen jegyzékek némelyike nem vezetetik az 1879. évből kibocsátott, az 1874. évi szabályzatot módosító utasításhoz csatolt B.) melléklet II. minta szerint.

Meggyőződtem továbbá arról is, hogy az 1873. évi XX. törv. cz. alapján kibocsátott most hivatkozott szabályzat B. mellékletének 2-ik §-a értelmében a községek által vezetendő ezen lónyilvántartási jegyzékek, illetőleg kimutatások a bizottság által legnagyobb részben aláírva nincsenek.

Felhivom tehát uraságodat, hogy alantas községei előljáróit, illetve körjegyzőit ezen hiányok pótlására utasítani s a teljesítésről magának időszakonként meggyőződést szerezvén, a mulasztókat szigorú felelősség alá vonni el ne mulassza. Deesen, 1881. február 21-én.

Szarvadi Pál,
kir. tanácsos-alispán.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

H I R D E T É S E K.

3-3

Pályázati hirdetés.

A halálózás által üresedésbe jött aranymezei körjegyzői állomásra **pályázat nyitattik.** Az aranymezei körjegyzőség Csokmány és Aranymező községekből áll, ez utóbbi székhellyel s 480 fnt javadalalmazással van egybekötve.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1871-ik évi XVIII. t. cz. 74-ik §-sa értelmében felszerelt folyamódásokat **f. évi márczius hó 14-ik napjáig** ide adják be. A választás f. évi márczius 16-án lesz Aranymezőn.

Csáki-görbői járás szolgabírójája.

Csáki-Gorbó, 1881. február 10-én.

Válya Ferencz, szolgabíró.

Sz. 105.—1881.

polg.

Hirdetmény!

Özvegy gróf TELEKI MIKSÁNÉ, mint kiskoru gróf TELEKI LASZLÓ gyámnyja ügyvéd Dezső Lajos képviseletében Pusztahidegkut községe határának általános tagosítása megengedése iránt beadott kérése folytán a helyszínre Pusztahidegkut községébe tárgyalási határnapul **folyó évi április hó 28-ik napja d. e. 9 órája** tüzetik ki, melyre az azon község határán ingatlan-bírók megjelenni ezennel idéztetnek.

Érdekelt felek értesítetnek, hogy az alólírott kir. törvényszékhez beadott kérés visszatartott első példányát megtekinthetik, és hogy egyik vagy másik fél a tárgyalásról kimaradása esetében a tagosításba belégyeztetnek fog tekintetni.

A deési kir. törvényszéknek 1881. február 2-án tartott üléséből.

Keul József, elnök.
Gajzágó Dezső, aljegyző.

A

NEMAI határon 70 hold tagosított birtok, a melyből 20 hold fiatal erdő, 50 hold pedig 1 ső és 2-od osztályu kaszáló, s egy külön álló 16 éves 5 hold tölgyes erdő és a deési határ mellett 11 hold 1-ső osztályu kaszáló **eladó!**

Értekezhetni a tulajdonos: KOVÁCS MÓZES-sel Deesen.

Haszonbéri hirdetés!

A kozárvári határban egy 79 hold 736 ööl területű, továbbá a szentmargitai határban egy 239 hold 748 ööl területű tagosított és 200 véka őszi vetéssel bevetett birtok, Szt. Margitán udvarház és gazdasági épületekkel együtt **folyó évi Szt. György naptól kezdve 3, esetleg 6 éyre haszenbérbe kiadó!**

Értekezhetni: br. KEMÉNY KÁROLY-lyal Szent-Margitán.

Sz. 35.—1881. bjkv.

Hirdetés!

Deesen a nagykirály-utcában 5. házszám alatti házastelek

ÖRÖKÁRON ELÁRUSITANDÓ.

A vásárolni kívánó a föltételek iránt a megyei kórházigazgatóságával tegye magát érintkezésbe.

Deesen, a kórházbizottság 1881. év február 24-én tartott üléséből.

Dr. Szöcs Sámuel,
kórházigazgató.

Sz. 1187.—1881. 2-3

Árverési hirdetés.

A Girolt községben gyakorolható birtokossági és 3 havi koresma jog 1881. ápril 24-én kezdődő 3- esetleg több évekre a helyszínén Girolt községben f. évi mártius 22-én d. e. 9 órakor megtartandó árverés útján haszenbérbe fog adatni, mely verseny tárgyaláshoz érdekeltek és árverezni kívánók meghivatnak.

Az árverezési feltételek a helyszínén fognak megalapítottatni.

A szamosújvári járás szolgabírójától. Szamosújvár, 1881. február 19-én.

Szilágyi Albert,
szolgabíró.

Nyomatja és kiadja „Banffy és Kovács“ könyvnyomdája Deesen.